

A k a d e m i c k ý **BULLETIN**

**18/94 AKADEMIE
VĚD
ČESKÉ
REPUBLIKY**

Z 30. zasedání Akademické rady AV ČR

Zasedání Akademické rady se konalo 25. října 1994 a řídil je předseda Akademie věd R. Zahradník. První část jednání se uskutečnila v budově AV ČR na Národní třídě. Druhá část, která proběhla v Ústavu teorie automatizace a informace, byla věnována především názornému předvedení a možnostem využití počítačových sítí INTERNET (CESNET).

R. Zahradník informoval o tom (bod II), že Rada vlády pro vědeckou činnost a vývoj technologií po rozpravě k návrhu zásad nového zákona o AV ČR dospěla k závěru, že Akademie věd může i nadále fungovat podle dosavadního zákona a doporučila vládě, aby úkol, který se týká vypracování tohoto návrhu, byl zrušen. S tímto doporučením vláda vyslovila souhlas. Z návrhu programu V. zasedání Akademického sněmu, schváleného 28. zasedáním AR 13. 9. 1994 (bod III/1), byl proto vypuštěn bod 8 - Návrh zásad nového zákona o Akademii věd ČR.

R. Zahradník dále seznámil přítomné s výsledky jednání členů předsednictva AV ČR a zástupců Mikrobiologického ústavu a Ústavu makromolekulární chemie s výkonným výborem Pražské asociace kongresové turistiky vedeným Dr. Špirochem dne 24. října 1994. Další setkání se předpokládá v prosinci t.r. Přípravou spolupráce s touto asociací byl pověřen člen Akademické rady M. Mareš ve spolupráci s J. Paloušem.

Návrh zprávy o činnosti Akademické rady AV ČR za období od IV. zasedání Akademického sněmu AV ČR (bod III) zdůvodnil R. Zahradník.

V diskusi byly dohodnutý formální úpravy a upřesnění textu v bodech 1, 3, 10 a 12. Upravená zpráva bude předložena V. zasedání Akademického sněmu dne 22. 11. 1994.

Návrh zásad pro vytváření a uplatňování vědní koncepce Akademie věd ČR (bod IV), připravený ve Vědecké radě pro jednání Akademického sněmu a odrážející výsledky vnitroakademické i mimoakademické diskuse, podroběn odůvodnil B. Velický. Současně seznámil přítomné s hlavními tézemi svého úvodního slova k tomuto dokumentu na V. zasedání AS. V rozpravě byly kromě upřesnění názvu dokumentu dohodnutý úpravy textu preambule zásad a některých jejich bodů. Upravený návrh bude předložen ke schválení Akademickému sněmu.

Návrh novelizace Stanov Grantové agentury AV ČR (bod V) odůvodnili E. Paleček a V. Viklický. Mj. uvedli, že spočívají především: - ve změně formulaci posílaní GA AV ČR, - v otevřenosti GA pro pracovníky mimo AV, - v možnosti vypisování více druhů grantů a získávání prostředků i z jiných než rozpočtových zdrojů (od sponzorů atd.), - ve zrušení Vědecké rady a jejím nahrazením novým orgánem. V diskusi byly projednány některé úpravy předloženého textu s důrazem na jejich srozumitelnost a návaznost na uplatňování zásad vědní koncepce Akademie. Upravený návrh bude předložen ke schválení V. zasedání Akademického sněmu.

Návrh zásad přípravy rozpočtu AV ČR na rok 1995 a jeho rozpisu na pracoviště (bod VII/1) přednesl V. Petrus. Na základě zápisu z jednání Ekonomické rady informoval o jejich doporučeních, která vycházejí z provedených rozborů hospodaření v letošním roce. Zvláštní pozornost věnoval otázkám úcelového financování s důrazem na přímé financování tvůrčích týmů i jednotlivců na pracovištích. V obšírné rozpravě byl diskutován další postup dopracování materiálu pro Akademický sněm a bylo dohodnuto posílení uvažovaných částek na údržbu na úroveň letošního roku a na budování počítačových sítí.

AR vzala se souhlasem na vědomí přenesený návrh zásad s tím, že bude dopracován a předložen v příslušné formě V. zasedání Akademického sněmu.

V. Petrus informoval o výsledcích jednání MF ve věci rozpočtu na letošní rok (bod VII/3). Šlo především o zvýšení rozpočtu výdajů na základě překročení příjmů o 37,6 mil. Kč, kde se podle ústního příslibu předpokládá, že cca polovina této částky bude poskytnuta v investičních prostředcích a druhá polovina bude sloužit ke zvýšení rozpočtu neinvestičních prostředků. Tímto opatřením by se uvolnily neinvestiční prostředky použité na krytí výdajů za splněné příjmy pracovišť a obnovily by se v původní výši společné prostředky a rezervy. Dále šlo o žádost Akademie, aby část mzdových prostředků za neobsazená místa byla převedena do věcných výdajů. Rozhodnutí povinného vázání prostředků za neobsazená místa podléhá souhlasu ministra financí, který Akademie dosud neobdržela. Pozitivní výsledek by mohla mít žádost předsedy AV ČR o mimořádné posílení investičních prostředků na přesně specifikované přístroje, kde je pravděpodobné, že část těchto prostředků Akademie věd dostane ještě v letošním roce.

Z vánoční nabídky nakladatelství
ACADEMIA
Katedrála sv. Vítá, kolektiv autorů

Na snímku:
Medailon na tumbe sv. Václava, 1913,
V. Sucharda

Návrh na zrušení Slovanského ústavu jako společného pracoviště AV ČR a Filozofické fakulty UK a jeho začlenění do AV ČR formou zřízení samostatného pracoviště (bod VIII) se zřetelem k tradici a institucionalizaci slovanských studií ve světě zdůvodnil V. Herold. Vzhledem k tomu, že AR nemá k dispozici stanovisko Vědecké rady v této věci, bylo doporučeno projednání tohoto návrhu odložit a nepředkládat jej k rozhodnutí V. zasedání Akademického sněmu. AR vyslovila souhlas s Dohodou o zrušení společného pracoviště Akademie věd ČR a Filozofické fakulty UK (ke dni 31. 12. 1994). Vědecký útvar pro slovanská studia bude nadále přičleněn u Archivu AV ČR.

Návrh na zřízení Masarykova ústavu AV ČR (bod IX) zdůvodnil V. Herold. V diskusi byl návrh po věcné stránce podpořen.

AR vyslovila souhlas s předloženým zdůvodněním a navrhuje V. zasedání Akademického sněmu zřídit Masarykův ústav AV ČR se sídlem v Praze I, Jílská 1, za předpokladu, že náklady zřizovaného ústavu budou plně finančně pokryty převodem z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury, event. z jiných zdrojů podle rozhodnutí Ministerstva financí.

H. Illnerová informovala o **návštěvě delegace AV ČR ve Finské akademii věd**, v jejímž jednání byl posouzen dosavadní průběh dvoustranné spolupráce a podepsáno ujednání mezi akademiami na léta 1995–96 (bod X). Delegace se rovněž seznámila se strukturou FAV a s prací hodnotitelských komisí. V souvislosti s dalším rozvojem mezinárodní spolupráce v oblasti vědy a výzkumu bylo podpořeno doporučení H. Illnerové, aby AR projednala v brzké době návrh koncepcie mezinárodní spolupráce Akademie věd.

AR schválila podepsané Ujednání o spolupráci mezi AV ČR a Finskou akademii věd ze dne 29. září 1994 a uložila J. Niederlovi informovat pracoviště AV ČR o uzavřeném ujednání a v součinnosti se zainteresovanými ústavy AV ČR zajišťovat jeho plnění. Dále uložila J. Niederlovi v součinnosti s B. Říhovou připravit k projednání v AR materiál o celkové koncepci mezinárodní spolupráce AV ČR.

Návrhy pracovišť AV ČR a Rady pro popularizaci vědy AV ČR na udělení **Cen AV ČR za popularizaci vědy (bod XI)** uvedl R. Zahradník. O udělení níže uvedených cen bylo rozhodnuto jednomyslným hlasováním.

AR uděluje Ceny AV ČR za popularizaci vědy za rok 1994 s peněžitou odměnou 10 000,- Kč

RNDr. Jiřímu Grygarovi, CSc., vědeckému pracovníku Fyzikálního ústavu AV ČR,

PhDr. Josefemu Kotkovi, CSc., vědeckému pracovníku Ústavu pro hudební vědu AV ČR,

Doc. PhDr. Evě Stehlíkové, vědecké pracovnice Ústavu pro klasická studia AV ČR.

Návrh na spolupráci AV ČR na pořádání 30. ročníku Academia film - Olomouc (bod XII) uvedl S. Pantůček. AR vyslovila souhlas se spoluúčastí AV ČR na organizaci 30. ročníku festivalu Academia film, Olomouc. Dále uložila V. Petrusovi vyčlenit z rozpočtu AV částku 20.000 Kč jako finanční příspěvek na úhradu nákladů festivalu Academia film, Olomouc.

Návrh změny ve vedení Archivu AV ČR (bod XIII) zdůvodnil V. Herold mj. tím, že dosavadní ředitelka požádala o uvolnění z funkce z důvodu přechodu na Fakultu sociálních věd UK. Zároveň doporučil doplnění komise pro výběr nového ředitele o dalšího člena. V rozpravě bylo vyjádřeno politování nad tím, že Akademie věd ztrácí kvalitní a vědecky zdatné pracovníky a že prozatím jen zřídka dochází k vytváření personálních uníf Akademie věd s vysokými školami.

AR uvolnila PhDr. Alenu Míškovou na vlastní žádost z funkce ředitelky Archivu AV ČR s účinností ke dni 31. 10. 1994 a vyslovila jí poděkování za vykonanou práci. Vedením Archivu AV ČR pověřila PhDr. Václava Podáňeho s účinností od 1. 11. 1994 do doby jmenování nového ředitele. AR jmenovala komisi pro výběr ředitele Archivu AV ČR ve složení: PhDr. Petr Kratochvíl, CSc. (AR AV ČR) – předseda komise, PhDr. Václav Babička (Státní ústřední archiv), PhDr. Ivana Čornejová, CSc. (Archiv UK), PhDr. František Hoffmann, CSc., JUDr. F. Novák, CSc. (AR AV ČR), JUDr. Jiří Kejř, CSc., PhDr. Alena Míšková (FSV UK), PhDr. Jindřich Schwippel (Archiv AV ČR), Doc. PhDr. Pavel Spunar, CSc. (ÚKS), JUDr. Miroslav Šmidák (Kancelář AV ČR).

Návrh nového vzorového spisového a skartačního řádu pracovišť AV ČR (bod XIV) uvedl V. Herold, který mj. zdůraznil význam této směrnice připravené v Archivu AV ČR nejen pro nutný pořádek, ale i pro následný výběr historicky nejdůležitějších dokumentů. Dr. A. Míšková v této souvislosti požádala členy AR o podporu při uplatňování tohoto řádu na pracovištích AV ČR, aby nedocházelo ke ztrátám či zničení významných dokumentů.

AR zrušila s účinností k 31. 12. 1994 směrnici prezidia ČSAV č. 5/1972 ve znění pokynu generálního sekretáře ČSAV č. 1/1976, kterou byl vydán spisový řád pracovišť ČSAV, a schválila s účinností k 1. 1. 1995 vzorový spisový a skartační řád pracovišť AV ČR podle předloženého návrhu. Schválený vzorový spisový a skartační řád pracovišť AV ČR bude vydán jako směrnice Akademické rady AV ČR v Interních normách AV ČR. Archiv AV ČR bylo uloženo zajistit na vyžádání konzultační a metodickou pomoc při

zavádění nového vzorového spisového a skartačního řádu na pracovištích AV ČR.

O stavu připojení pracovišť AV ČR k počítačové sítí INTERNET (bod XV) informoval M. Mareš. AR vyslovila souhlas s postupem prací na dalším připojování pracovišť AV ČR k počítačové sítí INTERNET dle předloženého návrhu.

Informační materiál o vynaložených prostředcích ke zdokonalování počítačové sítě AV ČR (bod XVI) odůvodnil M. Mareš. Zároveň upozornil, že dosavadní způsob spojování investic formou vkládání vlastních investičních prostředků jednotlivými pracovišti a konkursní podporou se jeví neprůzý a organizačně náročný. Do budoucna by bylo vhodnější získat investiční prostředky pro realizaci společných projektů v této oblasti přímo při tvorbě rozpočtu.

AR považuje vynaložené investice za účelné a vyslovila souhlas s tím, aby ze zůstatku cca 20 000,- Kč byly zakoupeny modemy pro vybavení komunikačního serveru. Dále uložila V. Petrusovi zajistit převod 10 000 Kč z Filozofického ústavu do Ústavu teorie informace a automatizace na úhradu konkursního příspěvku a sledovat převod příslibených 54 000,- Kč z Fyzikálního ústavu na konto Ústavu teorie informace a automatizace za vstup do karty 2F2S.

Materiál o zapojení AV ČR do mezinárodní organizace EAGLE (European Association for Grey Literature Exploitation) a do tvorby databáze SIGLE (System for Information on Grey Literature in Europe) (bod XVII) uvedl V. Herold s tím, že ve smyslu navržených opatření je, aby AV ČR prostřednictvím EAGLE a její databáze mohla prezentovat své badatelské výsledky v mezinárodním měřítku.

AR schválila zapojení Akademie věd ČR do mezinárodní organizace EAGLE a do tvorby evropské databáze SIGLE a uložila V. Heroldovi (Komisi pro vědecké informace) seznámit ředitely pracovišť AV ČR s potřebou zajišťovat v rámci systému ASEP evidenci výzkumných zpráv a disertací včetně případných dalších typů "Sede" literatury podle stanovených zásad, které zpracuje Knihovnu AV ČR. PhDr. I. Kadlecové, ředitelce Knihovny, uložila zajistit vypracování zásad tvorby záZNAMU o výzkumných zprávách a disertacích v rámci systému ASEP v souladu s pravidly SIGLE.

O návrhu směrnice o tvorbě a využívání celoakademické databáze - Automatizovaného systému evidence publikovaných vědeckých prací (ASEP) (bod XVIII) informoval V. Herold. Navrhovaná směrnice nově formuluje zejména účel evidence a její využití i s ohledem na informační bázi pro hodnocení pracovišť.

AR zrušila s účinností k 31. 12. 1994 Pokyn předsedy ČSAV ze dne 27. 3. 1984 – Zavedení centrální počítačové evidence publikovaných vědeckých prací pracovníků ČSAV (Interní normy ČSAV, částka č. 6/1984) a schválila s účinností od 1. 1. 1995 směrnici o tvorbě a využívání celoakademické databáze ASEP podle předloženého návrhu. Dále uložila L. Kopřivová zajistit vydání schválené směrnice AR v Interních normách AV ČR a PhDr. I. Kadlecové, ředitelce Knihovny, zajistit na vyžádání konzultační a metodickou pomoc Knihovny AV ČR při zavádění této směrnice na pracovištích AV ČR.

O hlavních úkolech při rozšiřování počítačové infrastruktury na úrovni Akademie věd ČR (bod XIX) informoval M. Mareš. Úkoly navazují na koncepci informatizace AV ČR přijatou AR 7. 12. 1993 a aktualizují ji s cílem zlepšení počítačové infrastruktury a stanovení potřebných konkrétních opatření. Obšírná rozprava se týkala především způsobu finančního zajištění předložených návrhů. Kromě nezbytnosti urychleného zpracování dlouhodobé (cca 4leté) koncepce budování počítačových sítí byly dohodnuty i odlišné podmínky jejich financování oproti letošnímu i minulým letům.

AR vyslovila souhlas s tím, aby při přípravě rozpočtu AV ČR na rok 1995 byly využity v úvahu podněty uvedené v této studii, zejména centrální úhrada příspěvku za užívání sítě CESNET a vyčlenění finančních prostředků na rozvoj počítačové infrastruktury nad úrovně pracovišť AV ČR. AR uložila M. Marešovi vypracovat metodiku využívání elektronické pošty ve styku mezi orgány Akademie a pracovišti včetně přípravy adresáře elektronické pošty na této úrovni a dále pak koncepci budování počítačových sítí v smyslu diskutovaného návrhu.

V bodu Různé byla vzata na vědomí informace R. Zahradníka, že mezinárodní konference INTERFORUM (bod XX/1) se bude konat ve dnech 17.–18. listopadu 1994 v Paláci kultury a je organizována Technologickým parkem AV ČR a společností Biocon Ltd pod gescí UNIDO a AV ČR.

Vzhledem k tomu, že dřívější kvalifikační stupně vědeckých pracovníků ztratily v souvislosti s novým platovým řádem své opodstatnění (i když dosud platí právní předpisy o proceduře jejich udělování) navrhl V. Pačes **pozastavení činnosti Komise pro posuzování vědecké kvalifikace Akademie věd ČR (bod XX/5)**. Zároveň informoval, že požádal ředitely pracovišť o vyjádření k dalšímu osudu kvalifikačních stupňů. AR vyslovila souhlas s pozastavením činnosti Komise pro posuzování vědecké kvalifikace.

Kanadský dar Centru pro teoretická studia

17. října 1994 předal nový **kanadský velvyslanec v Praze pan Alain Dudoit** na půdě Univerzity Karlovy do rukou **rektora Karla Malého** šek na 50 000 US dolarů. Obnos, určený Centru pro teoretická studia na pořádání konferencí, seminářů i na pobyt zahraničních pedagogů a studentů u nás, darovala **The Simons Foundation z Vancouveru**, jedna z nadací, podporujících činnost Centra. Centrum pro teoretická studia je společným pracovištěm Univerzity Karlovy a Akademie věd ČR.

„Je pro mne velkou radostí, že vás mohu přivítat na svobodné univerzitě,“ řekl úvodem slavnosti rektor Malý. „To by před několika málo lety nebylo ještě možné. Víme, že spolupráce univerzit není možná jen v oblasti ideálů, že musí mít svůj konkrétní obsah. Jsem štasten, že spolupráce mezi českými a kanadskými univerzitami už existuje. Ocenějeme pomoc, kterou poskytuje kanadská nadace rozvoji našeho Centra teoretických studií a zároveň se těšíme na spolupráci s univerzitami ve Vancouveru.“

Pan Dudoit vyslovil svůj obdiv nad rychlosťí změn, které u nás probíhají a připomenul, že čeští vědci a profesori na kanadských univerzitách mají velmi dobré jméno. „Vědci z vaší země, žijící v Kanadě, přispěli ohromným dílem kanadské společnosti,“ řekl. „Naše vztahy jsou tedy postaveny na velice dobrém základě. Znám mnoho lidí na univerzitách ve Vancouveru i v Britské Kolumbii, kteří oceňují kontakty s vámi. Mám nyní tu čest předat vám tento šek na 50 000 US dolarů. Je to významná suma a jsem si jist, že bude dobře použita. Blahopřeji vám.“

Za Akademii věd přítomný **Dr. Vilém Herold** poděkoval jménem Akademie za velkorysý dar, který bude sloužit jak Univerzitě, tak Akademii věd. „Je pro nás ctí,“ řekl, „že jsme se mohli účastnit této slavnosti. Velmi podporujeme aktivity Centra teoretických studií. Jde o jeden z příkladů překonávání umělých přehrad, které byly v minulosti mezi Univerzitou a Akademii stavěny.“

Jako malý doklad živých vědeckých styků mezi Akademii věd a Kanadou připomenul Dr. Herold návštěvy kanadských vědců v Praze, naposledy při kongresu Společnosti pro vědu a umění, kde v sekci věnované české reformaci hovořil profesor Holeton z univerzity v Torontu, s nímž je připravován na dané téma sborník.

Rektor Malý v pokračujícím rozhovoru s přítomnými objasnil podíl základního výzkumu na fakultách Univerzity. „Vycházíme s toho,“ řekl, „že spojení vědy, základního výzkumu a vzdělávání musí být základem univerzity i osobnosti vysokoškolského učitele. Úroveň vzdělávání a učení je přímo závislá na podílu učitelů ve vědeckém výzkumu. Samozřejmě nelze setrvávat v situaci, kdy je na jedné straně těžiště základního výzkumu soustředěno do ústavů Akademie a na druhé straně jsou vysoké školy. V současné době se velice dobré daří propojení ústavů Akademie s Univerzitou a univerzitními pracovišti. Myslím, že v této spolupráci je budoucnost jak vysokých škol, tak Akademie.“

Akademický bulletin položil po setkání, které se odehrálo v neobyčejně přátelské a živé atmosféře, řediteli CTS Ivanovi Havlovi několik otázek.

Jak vznikl váš šťastný kontakt s kanadskou nadací?

Šek, který přinesl pan velvyslanec, je darem Simons Foundation, jejímž šéfem je Jennifer Simons. Je to skvělá dáma, intelektuálka, která vystudovala filozofii a zajímá se o situaci u nás z důvodů svých odborných zájmů o politické vědy. Současně se jí zaslala atmosféra u nás a vytvořila si zde řadu přátelství. Je velmi nakloněna našemu projektu Centra pro teoretická studia, snaze o mezioborové kontakty. Rozhodla se být nápadomocna naší budoucnosti a dávat nám jakousi finanční podporu. Je to už druhá pomoc z její strany. První jsme dostali před rokem.

Je to dáma tak bohatá, že si může svou velkorysost dovolit, nebo je pouze zástupcem bohaté nadace?

Manžel paní Simonové je podnikatel, který má velké továrny. Umožnil jí, aby si založila nadaci o niž se stará a o niž rozhoduje. Čili jsou to peníze z kapsy nadace, ale ve velké míře záleží vše na ní. Má řadu dobrých úmyslů, chce založit kanadsko – českou pracovní skupinu v oblasti spirituální a etické výchovy, podporuje u nás i jiné aktivity, například studovnu a knihovnu Libri prohibiti. Současně podporuje spolupráci mezi univerzitou ve Vancouveru a pražskou Karlovou univerzitou, která se domlouvala letos v říjnu.

Víte už, na co darované peníze věnujete?

Máme s paní Simonovou domluveno, podle smlouvy podepsané na jaře, že finance věnujeme na práci skupiny, která pracuje v oboru politické filozofie a dále na překlad Patočkových spisů. Protože má paní Simonová v plánu i nadále nás podporovat, domluvili jsme s ní, že velkou část darovaných peněz můžeme použít pro rozvoj CTS, to znamená pro adaptaci prostor v Husově a Jílkově ulici, abychom konečně mohli být pohromadě a dělat co chceme, tj. interakci mezi lidmi.

-sd-

Centrum pro teoretická studia

zve zájemce o pokračování semináře Studijní skupiny k základům kvantové teorie v podzimním semestru 1994.

Semináře budou probíhat jednou za 14 dní. Nejbližší termín je pondělí 21. listopadu v 18.15, v místnosti č. 910 na pracovišti CTS na Žižkově v Táboritské ulici (v budově hotelu Olšanka).

Pracovní téma podzimního semestru :
Physical origins of time asymmetry.

Je očekávána aktivní účast.

*Bližší informace : Z. Kavla, tel. 277244
e-mail Jonathanearn.cvut.cz*

Šek pro CTS šel z ruky do ruky, od kanadského velvyslance (vpravo) přes rektora UK k řediteli Centra Ivanu Havlovi, k potěšení všech.

Foto Jan Smit

Nové složení Oborových rad Grantové agentury AV ČR

V září 1994 proběhly druhé doplňovací volby do Oborových rad Grantové agentury AV ČR. Kandidáti byli navrhováni pracovišti AV ČR a vysokými školami těch vědních oborů, které jsou v AV ČR rozvíjeny.

Volbou byla obměněna zhruba 1/3 členů, a to stejnou měrou jak v případě pracovníků AV ČR, tak v případě pracovníků mimo AV ČR. Složitější situace byla v případě oborových rad humanitních směrů, kdy v roce 1994 ze dvou rad vznikly tři, analogicky podle struktury sekcí AV ČR.

Složení Oborových rad do dalších doplňovacích voleb je toto:

OR 1 – Matematické a fyzikální vědy, informatika

Pracovníci AV ČR:

Místopředseda	RNDr. Luděk Frank, CSc. RNDr. Jan Hlána, CSc. Ing. Michal Ilavský, DrSc. RNDr. Radim Jiroušek, CSc. RNDr. Jan Kočka, DrSc. RNDr. Ivo Nezbeda, DrSc. Ing. Pavel Novák, CSc. RNDr. Miroslav Šilhavý, DrSc. Ing. Emil Truhlík, DrSc. Ing. Miroslav Tůma, CSc. doc. RNDr. Jiří Vanžura, CSc. Ing. Karel Žďánský, CSc.	ÚPT ÚE ÚMCH ÚTIA FZÚ ÚCHP FZÚ MÚ ÚJF ÚIVT MÚ ÚRE
Tajemník		
Předseda		

Pracovníci mimo AV ČR:

prof. RNDr. Jiří Anděl, DrSc. RNDr. Jaroslav Fiala, CSc. prof. Ing. Jiří Formánek, DrSc. prof. PhDr. Vladimír Karas, DrSc. prof. RNDr. Miroslav Liška, DrSc. doc. Ing. Martin Setvák, DrSc. doc. RNDr. Milan Tichý, DrSc. doc. RNDr. Milan Zvára, CSc.	MFF UK ÚVÚ Škoda MFF UK FTVS UK VUT Brno důch. MFF UK MFF UK

OR 2 – Technické vědy a kybernetika

Pracovníci AV ČR:

Tajemník	Ing. Karel Balík, CSc. Ing. Jiří David, CSc. Ing. Jiří Dubský, CSc. Ing. Rudolf Dvořák, DrSc. prom. fyz. Petr Glogar, CSc.	ÚSMH ÚH ÚFP ÚT ÚSMH
Místopředseda	Ing. Miroslav Kárný, DrSc.	ÚTIA
Místopředseda	RNDr. Zdeněk Kněsl, CSc.	ÚFM
Předseda	Ing. Jiří Náprstek, CSc. Ing. Emil Pollert, DrSc. Ing. Zenon Starčuk, DrSc. Ing. Václav Šebesta, DrSc.	ÚTAM FZÚ ÚPT ÚIVT
Místopředseda	Ing. Pavel Vlasák, CSc.	ÚH

Pracovníci mimo AV ČR:

Ing. Jan Blabla, CSc. Ing. Václav Květ, CSc. Ing. Jiří Kudrman, DrSc. prof. Ing. Vladimír Mařík, DrSc. prof. Ing. Karel Stránský, DrSc. doc. Ing. Jiří Švejcar, CSc. prof. Ing. Jiří Tůma, DrSc. prof. Ing. Ivan Vrana, DrSc.	ČMI ČVUT FSI SVÚM a.s. ČVUT FEL VTÚO VUT Brno ČVUT FSI VŠZ

OR 3 – Vědy o Zemi a vesmíru

Pracovníci AV ČR:

Místopředseda	Ing. Josef Buchtele, CSc. RNDr. Václav Cílek, CSc. RNDr. Ivan Cupal, CSc.	ÚH GLÚ GFÚ
Místopředseda	RNDr. Petr Hadrava, CSc. Ing. Jaromír Knejzlík, CSc.	ASÚ ÚGN
Předseda	RNDr. Edvin Pivec, CSc. RNDr. Bohuslav Růžek, CSc. doc. Ing. Jan Rybář, CSc. RNDr. Miloš Šidlíchovský, DrSc. RNDr. Aleš Špičák, CSc.	GLÚ ÚSMH ASÚ ASÚ GFÚ
Tajemník	Ing. Pavel Tříška, CSc. RNDr. Petr Zacharov, CSc.	ÚFA ÚFA
Pracovníci mimo AV ČR:	RNDr. Břetislav Balatka, CSc. RNDr. Jaroslava Kalvová, CSc. RNDr. Josef Keder, CSc. doc. RNDr. Jiří Krásný, CSc.	PřF UK MFF UK ČHMÚ PřF UK

RNDr. Zdeněk Mikulášek, CSc.
prof. RNDr. Karel Müller, DrSc.
doc. RNDr. Oldřich Novotný, CSc.
prof. RNDr. Jiří Pešek, DrSc.

Hvězd.Brno
VŠB FHG
MFF UK
PřF UK

OR 4 – Chemické vědy

Pracovníci AV ČR:

Předseda	Ing. Miroslav Hartman, DrSc. RNDr. Věra Jonáková, CSc. RNDr. Ivan Kluh, CSc. Ing. Miloš Krejčí, DrSc. Ing. Jaroslav Kříž, CSc. RNDr. Jaroslav Kypr, CSc.	ÚCHP ÚMG ÚOCHB ÚIACH ÚMCH BFÚ
Místopředseda	RNDr. Karel Mach, CSc. Ing. Petr Sedmera, CSc. Ing. Petr Schneider, DrSc. Ing. Jan Šubrt, CSc. RNDr. Zdeněk Tuzar, CSc. Ing. Blanka Wichterlová, CSc.	ÚFCH JH MBÚ ÚCHP ÚAČH ÚMCH ÚFCH JH
Tajemník		
Pracovníci mimo AV ČR:		

prof. RNDr. Miroslav Černý, DrSc.
doc. Ing. Jiří Hanika, DrSc.
doc. RNDr. Jiří Klinot, CSc.
prof. Ing. Miloš Nepraš, DrSc.
doc. RNDr. Karel Procházka, CSc.
doc. Ing. Jan Roda, CSc.
prof. Ing. Ivo Roušar, DrSc.
prof. Ing. Jaromír Šnupárek, DrSc.

PřF UK
VŠCHT
PřF UK
Univ.Pard.
PřF UK
VŠCHT
VŠCHT
Univ.Pard.

OR 5 – Molekulární a buněčná biologie

Pracovníci AV ČR:

Místopředseda	RNDr. Viktor Brabec, DrSc. Ing. Martin Fusek, CSc. MVDr. Josef Geryk, CSc. RNDr. Tomáš Gichner, DrSc. RNDr. Václav Hořejší, CSc. Ing. Miroslav Kamínek, CSc. MUDr. Jan Kopecký, CSc.	BFÚ ÚOCHB ÚMG ÚEB ÚMG ÚEB FGÚ
Tajemník	RNDr. Jan Nešvera, CSc. RNDr. Miroslava Opekarová, CSc. RNDr. Jiří Pácha, CSc.	MBÚ MBÚ FGÚ
Předseda	doc. RNDr. Ivan Raška, DrSc. RNDr. Ivan Votruba, CSc.	ÚEM ÚOCHB
Pracovníci mimo AV ČR:		

Tajemník
RNDr. Karel Bezouška, CSc.
doc. MUDr. Radim Černý, CSc.
doc.MUDr.RNDr. Miroslav Červinka, CSc.
doc. RNDr. Vladimír Jirků, CSc.
prof. RNDr Karel Lenhart, DrSc.
doc. RNDr. Josef Nedvídек, CSc.
doc. RNDr. Bohumil Sikyta, DrSc.
prof. MUDr. Augustin Svoboda, CSc.

BÚ UK
LF UK Plz.

Místopředseda	RNDr. Jiří Čatský, CSc. MVDr. Iva Dyková, DrSc.	ÚEB PAÚ
Tajemník	RNDr. Tomáš Herben, CSc.	BÚ
Předseda	doc. RNDr. Ivan Hrdý, DrSc. RNDr. Karel Janáček, DrSc. RNDr. Stanislav Kozubek, DrSc. doc. RNDr. Jan Lepš, CSc. RNDr. Jiří Lom, DrSc.	ÚOCHB MBÚ BFÚ ENTÚ PAÚ
Pracovníci mimo AV ČR:	doc.RNDr.Ing. Michal Marek, CSc. RNDr. Václav Šašek, CSc. RNDr. Vojtěch Vyháněk, CSc. RNDr. František Vyskočil, DrSc.	ÚEK MBÚ HBÚ FGÚ

RNDr. Olga Fassatiiová, CSc.
prof. RNDr. Jiří Gaisler, DrSc.
prof. RNDr. Karel Hůrka, DrSc.
doc. RNDr. Eva Kvasničková, CSc.
doc. RNDr. Jiří Luštinec, CSc.
doc. RNDr. Karel Pivnička, DrSc.
prof. RNDr. Pavel Štys, CSc.
prof. RNDr. Jiří Vávra, DrSc.

PřF UK
PřF MU

Tajemník	MUDr. Jitka Čejková, DrSc.	ÚEM
Pracovníci mimo AV ČR:	RNDr. Petr Dráber, CSc.	ÚMG

MUDr. Jitka Čejková, DrSc.

RNDr. Petr Dráber, CSc.

Předseda:	MUDr. Michal Hofer, CSc.
Místopředseda:	MUDr. Jiří Jonák, CSc.
	prof. RNDr. Jaroslav Květina, DrSc.
	prof. MUDr. Pavel Mareš, DrSc.
	prof. MUDr. Karel Mašek, DrSc.,
	MUDr. Ivan Říha, CSc.
	RNDr. Ivan Svoboda, CSc.
	doc. MVDr. Josef Škarda, DrSc.
	RNDr. Ludmila Tučková, CSc.
	MUDr. Josef Zicha, CSc.

Pracovníci mimo AV ČR:

prof. MUDr. Jiří Duchoň, DrSc.
MUDr. Josef Herink, DrSc.
prof. MUDr. Ctirad John, DrSc.
prof. MUDr. Jaroslav Masopust, DrSc.
prof. MUDr. Richard Rokyta, DrSc.
doc. MUDr. Petr Schneiderka, CSc.
prof. MUDr. Vilém Šimánek, CSc.
prof. MUDr. Petr Zvolenský, DrSc.

OR 8 – Sociální a ekonomické vědy

Pracovníci AV ČR:

	PhDr. Jarmila Burgetová
	PhDr. Ivo Čermák, CSc.
	RNDr. Jan Hartman
	PhDr. Miloš Havelka, DrSc.
	PhDr. Daniel Heller
	PhDr. Václav Hubinger, CSc.
	JUDr. Tomáš Louda, CSc
	Prof. JUDr. František Šamalík, DrSc.
	PhDr. Zdeněk Uherek, CSc.
	doc. Ing. Marie Vavrejnová, CSc.
Tajemník	Ing. Jiří Večerník, CSc.
	Ing. Alena Zemplinerová, CSc.
Místopředseda	

Pracovníci mimo AV ČR:

doc. PhDr. Jiří Hoskovec, CSc.
doc. PhDr. Stanislav Hubík, CSc.
Ing. Milan Kučera
PhDr. Petr Macek, CSc.
prof. PhDr. Miloslav Petrusek, CSc.
RNDr. Jitka Rychtaříková, CSc.
doc. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.
doc. Ing. Milan Sojka, CSc.

OR 9 – Historické vědy

Pracovníci AV ČR:

Místopředseda	PhDr. Jaromír Havlík, CSc.
	PhDr. Hana Hlaváčková
	PhDr. Jan Klápště
	PhDr. Pavel Kouřil, CSc.
Místopředseda	PhDr. Vlastislav Lacina, CSc.
	PhDr. Jiří Meduna, CSc.
	doc. PhDr. Ladislav Niklíček, CSc.
Tajemník	PhDr. Jana Novotná, CSc.
	PhDr. Dušan Třeštík, CSc.
Předseda	PhDr. Oldřich Tůma
	PhDr. Josef Vařeka, DrSc.
	PhDr. Slavomír Vencl, CSc.

Pracovníci mimo AV ČR:

PhDr. Ludmila Hlaváčková, CSc.
doc. PhDr. Zdeňka Hledíková, CSc.
PhDr. Mojmír Horyna
doc. PhDr. Zdeněk Jindra, CSc.
PhDr. Petr Mareš, CSc.
doc. PhDr. Eduard Maur, CSc.
doc. PhDr. Rostislav Nový
PhDr. Stanislav Šisler

OR 10 – Humanitní a filologické vědy

Pracovníci AV ČR:

Místopředseda	PhDr. Zdeněk Hlavsa, CSc.
	PhDr. Jiří Holý, DrSc.
	PhDr. Luděk Hřebíček, DrSc.
Předseda	PhDr. Petr Charvát, CSc.
	doc. PhDr. Jaroslav Kolář, CSc. (důch)
	PhDr. Václav Konzal
	doc. PhDr. Jan Kofenský, DrSc.
	PhDr. Lýdia Petráňová, CSc.
Místopředseda	PhDr. Martin Svatoš, CSc.
	PhDr. Josef Velek, CSc.
	PhDr. Slavomír Wollman, CSc.
Tajemník	PhDr. Josef Zumr, CSc.

BFÚ
ÚMG
PROMED
FGÚ
FKÚ
MBÚ
ÚOCHB
ÚŽFG
MBÚ
FGÚ

Pracovníci mimo AV ČR:

prof. PhDr. Miroslav Červenka, DrSc.
doc. PhDr. Eva Hajčíková, DrSc.
doc. PhDr. Jana Jančáková, CSc.
PhDr. Jan Kalivoda
doc. PhDr. Jan Kučík, CSc.
prof. PhDr. Edvard Lotko, CSc.
prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc.
doc. Dr. Zdeněk Starý, CSc.

FF UK
MFF UK
FF UK
FF UK
FF UK
FF UP
FF MU
FF UK

1.LF UK
VLA JEP
důch.
2.LF UK
3.LF UK
1.LF UK
LF UP
1.LF UK

KN AV
PSÚ
K AV
SOÚ
PSÚ
ÚEF
ÚSP
ÚSP
ÚEF
NHÚ
SOÚ
NHÚ

FF UK
FF UP
PřF UK
FF MU
FSV UK
PřF UK
PdF MU
IEVUK

ÚHV
ÚDU
ARÚ
ARÚB
HÚ
ARÚB
A AV
ÚHV
HÚ
ÚSD
ÚEF
ARÚ

1.LF UK
FF UK
FF UK
FF UK
FF UK

ÚJC
ÚČL
OÚ
ÚČL
A AV
ÚJC
ÚEF
ÚKS
FLÚ
A AV
FLÚ

Pravda vítězí.

V příjemné náruči Lannovy vily pořádal Ústav pro klasická studia 20. října 1994 v pořadí již třetí sympozium. Tématem tentokrát bylo heslo PRAVDA VÍTĚZI, které 11 diskutujících podrobilo všeobecnému zkoumání. Sympozium, které zahájil senior české teologie prof. Jan Heller příspěvkem Biblické pojednání pravdy, se neslo v duchu vzájemné tolerance, jež umožnila porovnat antické, křesťanské, židovské, starověké i novověké koncepty pravdy: Veritas graeca – pojednání pravdy v řecké filozofii (mgr. Filip Karšík, Ústav řeckých a latinských studií FFUK), Summa similitudo principii – pojednání pravdy v Augustinově spisu De vera religione (ThDr. Lenka Karšíková, Ústav pro klasická studia AV ČR), Biblické chápání pravdy a jeho teologická reflexe (doc. PhDr. Tomáš Halík, prezident České křesťanské akademie), Pravda jako tradice a rád, Judaismus v moderní době (PhDr. Milan Lička, Ústav filozofie a religionistiky FFUK), Pojetí pravdy u Heideggera a Nietzscheho (PhDr. Pavel Kouba, Ústav filozofie a religionistiky FFUK), Pojetí pravdy u M. Jana Husa (doc. PhDr. Pavel Spunar, Ústav pro klasická studia AV ČR), Pravda v pojednání pražského Maharala (vrchní zemský rabín Židovské obce Karol Sidon), Historie jako „království pravdy“ – Pojetí pravdy u Bohuslava Balbína (PhDr. Josef Zumr, Ústav T. G. Masaryka). Závěrečný referát PhDr. Vladimíra Macury (Ústav pro českou literaturu AV ČR), „Pravda víťži“ jako aktuální politické heslo demonstrující současné vyprazdňování pojmu byl heroickou tečkou za plodným dnem, v němž se setkaly koncepty teologické i laické a byly nastíněny problémy ontologické spolu s problémy gnoseologickými. Akta sympozia budou vydána.

Doc. PhDr. Eva Stehlíková

Veritas vincit

Villa Lanna 1994

Pravda je schopnost ducha být připraven nelhat, výhradně sloužit tomu, o čem mluví a píše, tvrdit pouze to, co jest, a popírat to, co není, a neměnit své smýšlení.
Pravda se zobrazuje jako nahá, aby ukázala, že jejím přirozeným stavem je prostota. Drží Slunce, aby vyjádřila, že je přítelkyní světla. Otevřená kniha značí, že se pravda nalézá v knihách. Palmová ratolest vyjadřuje její sílu, neboť jak známo, palma nepovoluje tlaku, stejně jako pravda neustupuje před nepřátelskými silami, a ačkoliv je otírána, přece se zvadá a roste do výše. Kromě toho symbolizuje pevnost a vítězství.

Cesare Ripa, Iconologia

Zlatá oborová plaketa PhDr. Ladislavu Vidmanovi

Akademická rada AV ČR udělila na svém zasedání 19. července 1994 zlatou oborovou čestnou plaketu J. Dobrovského in memoriam PhDr. Ladislavu Vidmanovi u příležitosti jeho nedožitých sedmdesátin. Laudatio při slavnostním odevzdání plakety paní PhDr. Anežce Vidmanové, CSc. pronesl Prof. PhDr. Pavel Oliva, DrSc. (Kráceno).

Ladislav Vidman byl jedním z těch, kteří po skončení nacistické okupace vstoupili na přeplněné vysoké školy a snažili se intenzivním studiem dohnat ztracená léta a získat poznatky v oboru, který si zvolili. Ladislav patřil mezi nejschopnější studenty klasické filologie na filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Profesor Antonín Salač poznal záhy jeho vynikající jazykové znalosti, jeho pracovní úsilí a velké filologické nadání a podpořil jeho snahu o studijní pobyt na prestižní katolické univerzitě Sacro Cuore v Miláně. Ve školním roce 1946/7 tu Ladislav Vidman mohl prohloubit své znalosti klasických jazyků a antické literatury, zdokonalit se v italštíně a zejména získat pevné základy pro svou pozdější specializaci v epigrafii a papyrologii.

ochoten přispět radou a pomocí svým mladším kolegům. Pro Ladislava Vidmana v plném rozsahu platí Horatiův výrok, jímž charakterizoval své přátele jako *animae, quales neque candidiores terra tulit*.

Jestliže jsem v úvodu svého výkladu hovořil o uspokojení nad oceněním tohoto významného badatele, pak musím v závěru vyslovit hluboký zármutek nad tím, že nás Ladislav Vidman tak záhy opustil a nemohl pokračovat v nových poměrech, jichž se přece jen dočkal, ve svém záslužném vědeckém dle.

Prof. PhDr. Pavel Oliva, DrSc.

Budeme mít větrné elektrárny ?

Ve dnech 6.–8. září se konala v Mostě konference „Meteorologie a životní prostředí regionů“. Podnět k ní dala Česká meteorologická společnost při AV ČR a Ústav fyziky atmosféry AV ČR. Přenesené referáty lze shrnout do dvou okruhů sledovaných otázek:

1. Modelování přenosu a rozptylu znečištění

2. Problematika využití alternativních zdrojů energie

Novináři, pozvaní na tiskovou konferenci, měli příležitost dozvědět se o nejpopulárnějších odborníků, RNDr. Josefa Štekla, CSc. a RNDr. Petru Zacharovu, CSc. z Ústavu fyziky atmosféry, dále od Doc. RNDr. Jana Bednáře, CSc. z Matematicko – fyzikální fakulty UK a RNDr. Josefa Brechlera, CSc. z téže fakulty řadu zajímavých informací o nových metodách výpočtu přenosu a rozptylu znečištění v zatížených v regionech i v Praze a také o alternativních zdrojích energie. Nakonec vyjeli s autory projektu větrné elektárny na Dlouhé louce nad Litvínovem, aby se podívali na nejnovější větrnou turbínu Krušných hor a meteorologický stožár o výšce 48 metrů.

Elektrárna pracuje od roku 1993. Stála 8 700 000 Kč a jejím garantem byly České energetické závody, které jsou také předplatiteli místního výzkumu, rozvrženého na 4 roky.

Turbína má výkon 315 kW při rychlosti větru 14 m/s a její maximální výkon je 358 kW. Vyrobita ji loni založená firma Energovars. Větrná elektrárna na Dlouhé louce je jednou z 12 větrných elektráren, postavených zatím na území České republiky, z čehož 3 jsou v Krušných horách. I ostatní jsou rozesety většinou v oblasti severních Čech a severní Moravy. Nejjižnější stojí u Buchlovic. Větrné turbíny jsou většinou vyráběny v tuzemsku, dovážené přicházejí hlavně z Dánska.

Předpokládá se, že do konce roku bude postaveno dalších 6–8 větrných elektráren. Ústav fyziky atmosféry zároveň zpracovává větrný atlas, kde mají být vytipovány území, vhodná pro stavbu elektráren. Jedná se většinou o horské oblasti s nadmořskou výškou okolo 700 m.

Výzkum spojený s provozem turbín na Dlouhé louce se zabývá vlivy turbulence na výkon elektrárny a na zatížení materiálu a konstrukce, dále vlivy námrazы na výkon elektrárny, podmínkami výbojů, které ohrožují větrné elektrárny v horách ve zvýšené míře. Výzkum se zabývá také problémy životního prostředí. Soustředuje se na to, jak funkce elektrárny ovlivňuje faunu, měří se hlukové pole, funkce ovlivnění přenosu rádiových a televizních signálů, ne zcela zanedbatelně je, jak výkon elektrárny ovlivňuje koncový stav vysokonapěťové sítě.

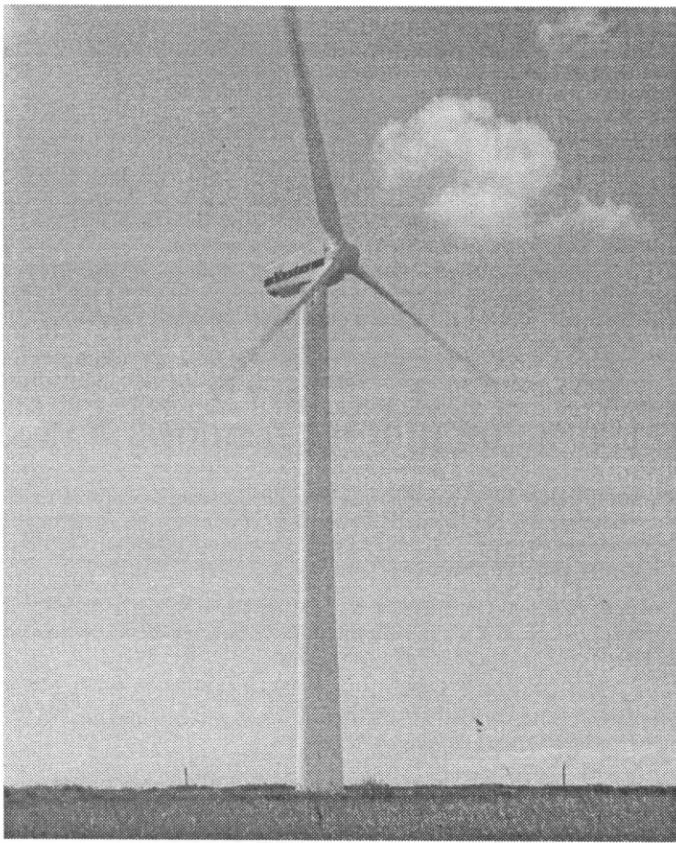
Ukazuje se, že v Krušných horách jsou poměrně příznivé podmínky pro rozvoj větrné energie a dá se předpokládat, že je zde prostor řádově pro 300 větrných elektráren.

Uvádí-li se, že jedna větrná turbína má 300–500 kW okamžitého výkonu, můžeme odhadovat výkon z instalovaných elektráren řádově na 100 MW. To je už nezanedbatelný výkon, srovnatelný s menší tepelnou elektrárnou. Zároveň se však sníží exhalace za rok o

900	tun SO ₂
750	tun NO _x
150 000	tun CO ₂
8 000	tun popílků
100	tun prachových částic.

Na otázku, jaká je naděje, že zmíněných 300 větrných turbín bude v Krušných horách skutečně postaveno, dostali novináři odpověď, že spouštěcím mechanismem pro tento program je vládní politika v oblasti větrné energetiky.

Pokud bude výkupní cena za kWh alespoň 2 Kč, pak by mohly větrné elektrárny začít růst jako houby po dešti. Pokud se to nestane, budou růst jen díky nadšení, fandovství. Bude to vlastně hazard...

Větrné elektrárny dnes rostou po celém světě.

Také v Dánsku (na snímku) se politická i ekonomická seskupení ve společnosti zaměřila na podporu větrné energie jako síly budoucnosti.

Zprávy AV ČR

Muzikologické kolokvium v Lyonu

Kontakty české muzikologie s muzikologií francouzskou nejsou tradičně tak četné jako s muzikologií německou či americkou. Z francouzské strany však o spolupráci projevila zájem organizace s názvem Mouvement Janáček. Původním jejím záměrem bylo prosazovat ve Francii Janáčkovo dílo, v posledních letech však pokládá toto poslání v podstatě za naplněné a rozšiřuje svůj záběr na kultivaci francouzsko-českých hudebních vztahů vůbec. Výsledkem spolupráce s Ústavem pro hudební vědu AV ČR bylo v roce 1992 kolokvium konané v Praze na téma Nacionálismus a kosmopolitismus v hudbě (referáty vyšly v samostatných sbornících francouzsky a česky) a v říjnu 1994 se konalo kolokvium další, opět ve spolupráci Mouvement Janáček a ÚHV AV ČR, tentokrát v Lyonu. Tématem francouzsko-českého rokování byl vztah hudby a moci (La musique et les pouvoirs) a opět se počítá s publikací příspěvků (z české strany zaznělo 6 příspěvků). Součástí kolokvia byl seriál koncertů s výrazným zastoupením české hudby.

Návštěva v Orientálním ústavu

Dne 17. října t. r. pronesl v Orientálním ústavu AV ČR profesor David Ajalon, emeritní pedagog Hebrejské univerzity v Jeruzalémě a proslulý odborník v oblasti středověkých dějin Egypta, přednášku na téma „Aspekty muslimské vojenské síly, aspekty muslimské vojenské slabosti“. Přenášku, v níž se profesor Ajalon zabýval především otázkami mamlúckého období egyptské historie (13. – 19. století), vyslechlo se zájemm publika, složené jak z orientalistů, tak i z interesovaných příslušníků širší pražské akademické obce. Lze jen doufat, že po tomto velmi slibném signálu budou brzy následovat intenzivnější kontakty mezi českými a izraelskými badatelskými kruhy.

The Volvo Environment Prize 1995 – Invitation to nominate

Švédská automobilová společnost AB Volvo se dopisem ze dne 19. října 1994 obrátila na Akademii věd České republiky s výzvou k nominaci kandidátů na „The Volvo Environment Prize 1995“. Automobilka Volvo vypsala tuto cenu v roce 1988 a každoročně ji uděluje jednomu nebo dvěma kandidátům. Celková roční výše ceny činí 1,5 milionu švédských korun.

Dopis a doprovodná příručka obsahuje přehledy příjemců ceny za léta 1990 až 1994, popis procesu výběru kandidátů, seznam členů mezinárodního komitétu a vědeckého poradního sboru a rovněž formulář přihlášky k nominaci.

Kandidáti ceny jsou nominováni univerzitami, výzkumnými institucemi a jejich zaměstnanci, vědci a inženýry z oblasti ochrany životního prostředí, věd o živé a neživé přírodě a společenských věd, národními akademiami a jejich zaměstnanci a dalšími osobami a nebo organizacemi podle rozhodnutí Prize Committee.

Cena se každoročně uděluje na základě rozhodnutí mezinárodní komise jednomu nebo více osobnostem za vynikající inovace nebo objevy v oblasti životního prostředí, tj. v oblastech ochrany životního prostředí, znečištění, zvlášť nebezpečných odpadů, potravin, zemědělství nebo obecně ochrany přírody. Cílem je odměnit za dosažené výsledky, přičemž přednost mají jednotlivci nebo skupiny jednotlivců spíše než instituce.

Informace o nominační proceduře a nominační formuláře byly předány ústavům Akademie věd a lze je také získat na Tiskovém odboru Kanceláře AV ČR nebo přímo od:

The Volvo Environment Prize Foundation
c/o Ms Eva-Liisa Book
Environmental Affairs
AB Volvo
S-405 08 Goteborg
Sweden

Nobelova cena za fyziku pro rok 1994 pro B. N. Brockhouse a C. G. Shulla

Královská Švédská Akademie věd udělila Nobelovu cenu za fyziku v roce 1994 profesorům B. N. Brockhousovi (McMaster University, Hamilton, Ontario, Canada) a C. G. Shullovi (Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, Massachusetts, USA) stejným dílem za průkopnické práce ve vývoji a aplikaci metod neutronového rozptylu ke studiu kondenzovaných látek.

B. N. Brockhouse se zasloužil o rozvoj neutronové spektroskopie a C. G. Shull za rozvoj metody neutronové difracce.

Je všeobecně známo, že metody rentgenové difracce a elektronové mikroskopie mohou být použity ke studiu detailní struktury kondenzovaných látek. Nicméně tyto metody mají své omezení např. při studiu poloh atomů lehkých prvků a magnetických vlastností kondenzovaných látek. Nositelé Nobelovy ceny za fyziku za rok 1994 krátce po druhé světové válce vyvinuli v laboratořích s malými výzkumnými reaktory další metody neutronového rozptylu umožňující značně rozšířit a prohloubit pohled na strukturní a fyzikální vlastnosti kondenzovaných látek. Rozvoj této metody vedl k jejich širokému využití na zařízeních instalovaných v výzkumných reaktorech s vysokým konstantním nebo pulsním tokem neutronů (Francie, USA, Anglie, Japonsko, Rusko). Právě díky širokému rozvoji a využití metod neutronového rozptylu je v blízké budoucnosti plánována výstavba dalších neutronových zdrojů s vysokým tokem (společný projekt Evropského společenství, USA, Rakousko, SRN).

Obě metody zavedené novými nositeli Nobelovy ceny využívají neutrony získané z neutronového zdroje, jakým je výzkumný reaktor. Když tyto neutrony jsou rozptýlené atomy zkoumané kondenzované látky (pevná látka nebo kapalina), jejich změny směru a energie umožňují zjistit, jak jsou atomy vzájemně uspořádány a také získat informaci o jejich pohybu, dynamice tj. individuálních a kolektivních oscilacích. Jednoduše řečeno, C. G. Shull nám umožnil odpovědět na otázkou, kde atomy „jsou“ a B. N. Brockhouse na otázkou, co atomy „dělají“.

Metody neutronového rozptylu jsou v dnešní době využívány ve světě v široké oblasti výzkumu jako je např. studium struktur a vlastností vysokoteplotních supravodičů, polymerů, biologických objektů, nových technologicky zajímavých materiálů apod. U nás pracovníci Ústavu Jaderné fyziky Akademie věd České republiky a Fakulty jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT provádějí výzkumnou činnost v reaktoru LVR-15 v Řeži v oblasti studia struktur vysokoteplotních supravodičů, struktur amorfických látek, materiálového výzkumu, nedestruktivní analýzy nehomogenit v kondenzovaných látkách a neutronové optiky.

RNDr. Pavel Mikula, CSc.

Konkurzy

Akademická rada Akademie věd České republiky vyhlašuje výběrové řízení na obsazení funkce ředitele Kanceláře Akademie věd ČR.

Požadavky: vysokoškolské vzdělání (přednostně ekonomické nebo právní), zkušenosti z řídící a vedeckoorganizační činnosti, občanská a morální bezúhonné.

Přihlášky se stručným životopisem, doklady o dosažené kvalifikaci a s přehledem dosavadní praxe zasílejte do 14 dnů po uveřejnění na adresu:

Kancelář Akademie věd České republiky, sekretariát ředitele, Národní tř. 3, 111 42 Praha 1, tel. 24 24 05 05, kde je též možno získat případné další informace.

Postdoctoral Fellowship Programme – Velká Británie 1995 – 1996

Akademie věd České republiky a Královská společnost (The Royal Society) vyhlašuje konkurenční postgraduální roční stipendia v oblasti přírodních věd včetně matematiky, technických věd, mimoklinických výzkumů v oblasti

medicíny stejně jako výzkumů v oblasti psychologie, archeologie, geografie, zemědělství a dějin vědy.

O udělení stipendia se mohou ucházet vědci ze všech ústavů v České republice mladší 40 let s hodností alespoň CSc., kteří mají jistotu, že navrhovaný pobyt a vědecký program jsou akceptovatelné hostitelským pracovištěm ve Velké Británii.

Přihlášky a instrukce jsou k dispozici na zahraničním odboru Akademie věd České republiky, tel. 24 22 03 84, fax: 24 24 05 31, Mgr. Andrzej Magala. Termín přijímání přihlášek: 1. března 1995.

Ústav jaderné fyziky AV ČR vyhlašuje konkurs na místo vědeckého pracovníka v oboru jaderné chemie se specializací na chemii transuranu. Předpokladem je vědecká hodnost v oboru. Písemné přihlášky doplněné seznamem publikací a vědeckým životopisem zaslejte do 5. 12. 1994 na adresu ÚJF AV ČR, 250 68 Řež.

Akademická rada Akademie věd České republiky vyhlašuje výběrové řízení na obsazení funkce ředitele Archivu AV ČR.

Požadavky:

vysokoškolské vzdělání příslušného zaměření, praxe v oboru, tvůrčí vědecká činnost, organizační schopnosti a zkušenosti, jazykové znalosti, morální zároveň.

Přihlášky se stručným životopisem, doklady o dosažené kvalifikaci a s přehledem dosavadní praxe zaslejte do 14 dnů po uveřejnění na adresu:

Kancelář Akademie věd České republiky, sekretariát ředitele, Národní tř. 3, 111 42 Praha 1, tel. 24 24 05 05.

Lewis Wolpert, Triumf embrya - Publikace přiblížuje laickému čtenáři vztahující problematiku individuálního vývoje. Vznik mnohobuněžného jedince z jediné výchozí buňky, oplozeného vajíčka, ukazuje autor na různých modelových objektech vývojové biologie, jako jsou embrya ježovek, myši, čolka, kurek a mouchy octomilky. Zabývá se polohou genů, jejich projevů a řízení v individuálním vývoji, vznikem určitého uspořádání embrya v prostoru a čase v závislosti na uloze buněk vzhledem k celku, úlohou genů s tzv. homeoboxy, vývojem spojů mozků, problematikou určení a vývoje pohlaví, procesy regenerace, tj. obnovy tkání a orgánů, procesy růstu a stárnutí a přičinami nádorového zvratu buněk při rakoviném bujení.

Díky autorovu širokému rozhledu a zejména nadhledu je tato knížka užitečná nejen pro laiky, ale i odborníky.

200 stran - obr. v textu - přeloženo z angličtiny - cena zatím neurčena.

KALEIDOSKOP AB 94 ** KALEIDOSKOP AB 94

Švýcarsko: zájemci o devítiměsíční postgraduální stipendium (přírodovědné a humanitní obory) se mohou obrátit na Mgr. Bartuňkovou, Akademická informační agentura, tel. 24229698 nebo Dr. Peroutku, MŠMT, tel. 5193 541. Přihlášky se všemi přílohami se přijímají do **14.12.1994**.

Konference **Chromatographies et techniques apparentées** se bude konat v Lyonu 7. – 9. února 1995. Zájemci se mohou obrátit na společnost EURADIF, B.P. 111 – 38243 Meylan Cedex.

Vysoká škola stavebního inženýrství v Paříži pořádá od ledna do prosince 1995 pětiměsíční cyklus kursů a 7 měsíců stáží na téma **logistické systémy**. Informační leták je na kontaktní adrese.

Program stipendií **Japan Foundation** 1995–1996 pro 7 kategorií zájemců (od „scholars and researchers“, níže) je k nahlédnutí na kontaktní adresu, kde jsou také k dispozici informace o možnosti požádat Japan Foundation o finanční podporu k pořádání japonsko-evropských seminářů a sympozií i formuláře žádostí.

Japan Foundation nabízí pobytová stipendia mladým vědeckým pracovníkům ze střední a východní Evropy z oborů zabývajících se demokratizačním a liberalizačním procesem v těchto zemích. O bližší informace lze požádat př. Ing. J. Frühbauerovou, Centrum pro zahraniční pomoc, MH ČR, Staroměstské nám. 6, 110 00 Praha 1, tel. 02/24897359, fax 02/2313227.

SIETAR Europa (Mezinárodní společnost pro mezikulturní vzdělávání a výzkum) pořádá své 5. symposium **10.–12. března 1995** v Praze pod názvem „Jedinečnost v jednotě“, – význam kulturní identity v Evropě. Formulář je na kontaktní adrese.

Nobelovu cenu za fyziku obdrželi v letošním roce B.N. Brockhouse (Kanada) a C.G. Shull (USA), za chemii G.A. Olah (USA) a cenu za ekonomii, kterou uděluje Švédská banka na památku Alfreda Nobela, získali společně J.C. Harsanyi a J.F. Nash (oba USA) a R. Selten (Německo). Podrobné informace Královské švédské akademie věd jsou uloženy na kontaktní adrese.

Kontaktní adresa

Není-li uvedeno jinak je původní zdroj informace k nahlédnutí u paní A. Štysové, Kancelář AV ČR, Národní 3, Praha 1, tel. 24 22 03 84, linka 480

© ACADEMIA, nakladatelství AV ČR ©

vydává

pro příznivce a obdivovatele Karla Kryla
další knížku mapující jeho tvorbu a názory

KRYLOGIE

Prostřednictvím rozhlasových vln Svobodné Evropy
vysílal Karel Kryl každou neděli
svůj autorský pořad vzpomínek, básní a písni,
aby tisícům lidí pomáhal unést břemeno
nelehkých časů.

Jeho zajímavé rozhlasové pořady ze 70. a 80. let
vycházejí nyní v knižní podobě.

Čtenářům se tak naskytá jedinečná příležitost připomenout si znova Krylovu hudbu a poezii, se smyslem pro rým a rytmus, ale také pro vtip, ironii a sebeironii, pro slovní hříčky i parodi, zároveň však i dobu, kdy tyto texty vznikaly, neboť v mnohem zrcadlí a charakterizují její tvář.

Vydává:
Tiskový odbor Kanceláře AV ČR
Národní 3, Praha 1
Odpovědný redaktor: Svetozár Pantůček
Redakce: Sylva Dančková
tel.: 24 24 05 14
Sazba: Fortuna, středisko fotosazby, Praha
Tisk: Academia Praha
Číslo vychází 14.11.1994
ISSN 1210-9525